

ЗВІТ

за результатами позапланового моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитку Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Паращука

10 вересня 2024 року

м.Тернопіль

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Моніторинг проведено:

головним спеціалістом Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Біловус Людмилою.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

заступника директора з навчально-виховної роботи – Білик Ірини Зіновіївни.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: гуртожиток №2 Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Паращука.

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Галицька, 29, м.Тернопіль.

Форма власності: державна.

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Міністерство освіти і науки України.

Ініційовано внесення об'єкту до переліку МТП, що формується Мінреінтеграції: об'єкт внесено до переліку МТП.

Попередній моніторинговий візит здійснювався 21 травня 2023 року.

За результатами попереднього моніторингового візиту рекомендації не надавалиись.

Розташування

МТП розташоване у пішій доступності від автобусної зупинки, магазинів та знаходиться за адресою: вул. Галицька, 29, м. Тернопіль.

Наповненість

Загальна місткість гуртожитку – 400 ліжко-місць, більшу частину яких займають студенти, кілька кімнат винаймають сім'ї.

На день моніторингу загалом в прихистку проживає 54 ВПО, з яких 32 жінки, 15 чоловіків, 7 дітей. Із загальної кількості мешканців МТП 17 осіб старшого віку та 7 осіб з інвалідністю. В МТП проживають ВПО переважно з Донецької, Харківської Херсонської, Житомирської та Полтавської областей; більша частина мешканців – особи з інвалідністю. В МТП є ще близько 10 вільних місць для ВПО.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

ВПО проживають в МТП на безкоштовній основі. Видатки на комунальні послуги покриваються за рахунок бюджетних коштів.

Згідно наказу директора Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Паращука від 30.08.2024 № 151, ВПО надано для тимчасового проживання 5 секцій (блоків): № 2, № 3, № 4, № 5, № 6 та № 7.

З більшою частиною мешканців укладено договори на проживання, в яких прописано правила проживання. Не заключено договорів з 1 сім'єю з 3 осіб, які проживають в блоці № 2. ВПО категорично відмовляються підписувати договір, факт відмови адміністрацією МТП зафіксовано у відповідному акті.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Опалення гуртожитку забезпечується завдяки власній газовій котельні.

Холодне водопостачання здійснюється централізовано, гаряче – завдяки наявності бойлерів.

Електропостачання централізоване.

Альтернативні джерела електроенергії (генератори) використовуються тільки для потреб укріття та запуску власної котельні.

Харчування

В кожному з блоків є загальна кухня (на 6-7 кімнат), обладнана побутовою технікою (електроплитами, холодильником, електрочайником, мікрохвильовою піччю) та кухонним інвентарем, де мешканці мають змогу самостійно готувати їжу.

Для приготування їжі ВПО використовують продукти харчування, які купляють за власний кошт та періодично отримують в якості гуманітарної допомоги від благодійників.

Санітарія та гігієна

В кожному з блоків, де проживають ВПО, є санвузол, обладнаний умивальником, туалетом, пральною машиною, бойлером. В блоках є спеціальні місця для сушіння одягу. В усіх санвузлах є духова. В частині санвузлів зроблено капітальний ремонт, в частині – ремонтні роботи не проводились, однак за кошти благодійників замінено сантехніку, встановлено нові умивальники, унітази, бойлери.

Також в гуртожитку на 1 поверсі є загальна душова кімната на 6 кабінки. Згідно інформації адміністрації училища, ремонт в душовій зроблено за кошти училища, а два бойлери надані благодійними організаціями (Товариством Червоного Хреста та БО БФ «Рокада») замість старим, які вийшли з ладу.

До вересня 2024 року адміністрація МТП не обмежувала ВПО в користуванні загальною душовою. В літні місяці студенти в гуртожитку не проживали (період канікул), а ВПО рідко користувались загальною душовою, оскільки в усіх блоках, де проживають ВПО, є душові кімнати.

З початком нового навчального року адміністрація училища прийняла рішення, згідно якого користуватися загальною душовою можуть лише студенти, оскільки в їхніх блоках душові кімнати знаходяться або в дуже поганому стані, або їх взагалі немає.

У власних блоках ВПО підтримують чистоту та порядок самостійно, в місцях загального користування – штатні прибиральниці. На період моніторингу в місцях загального користування було чисто.

Протипожежна безпека

На поверхах наявні плани евакуації, вогнегасники. Наявна система вентиляції та протипожежної безпеки. У сусідньому приміщенні (в гуртожитку №1) розміщено найпростіше протирадіаційне укриття.

Безбар'єрність

Приміщення гуртожитку не обладнано інфраструктурою, що б забезпечувала безбар'єрний доступ для осіб з інвалідністю та маломобільних осіб до місць загального користування. Разом з тим, на період моніторингу в МТП проживають 7 особи з інвалідністю, які володіють здатністю самостійно пересуватися і користуються загальними приміщеннями МТП, в т.ч. санвузлами.

Умови в кімнатах

ВПО проживають в кімнатах переважно по 2-3 особи. Кімнати, в переважній більшості потребують ремонту, проте усі необхідні меблі в наявності. Вікна в кімнатах – металопластикові, двері – дерев'яні в задовільному стані. Видимі сліди грибка чи плісняви відсутні.

Дозвілля

На 1 поверсі наявна актовка зала, яка за потреби використовується для загальних зборів мешканців МТП.

Доступ до інформації та послуги

В МТП наявний доступ до мережі Інтернет через Wi-Fi роутери. При вході в МТП встановлено стенд з корисною для ВПО інформацією та контактами громадських організацій.

Прихисток періодично відвідують представники благодійних та громадських організацій, які надають правову, гуманітарну, соціальну допомогу.

Більшість ВПО заключили декларації з сімейними лікарями.

Налагоджено зв'язок ВПО з представниками міської ради та поліції.

Усі мешканці МТП, які мають відповідне право, отримують допомогу на проживання ВПО.

Освіта

Частина дітей ВПО навчаються у місцевій школі, частина – онлайн у школах за попереднім місцем проживання. Діти, що навчаються онлайн використовують здебільшого власні гаджети.

Працевлаштування

Лише близько 10% ВПО працевлаштовано. В ході спілкування з мешканцями МТП особливої зацікавленості у працевлаштуванні чи перекваліфікації у них не виявлено.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено із 5 особами.

В рамках моніторингу проведено анонімні опитування мешканців МТП. Спілкування проводилось з метою виявлення можливих порушень прав людини та громадянина по відношенню до ВПО, а також задля з'ясування потреб мешканців МТП та перевірки інформації, виявленої в соціальних мережах, щодо ймовірного перешкодження ВПО користуватися загальною душевою кімнатою гуртожитку.

В ході спілкування з 3 ВПО встановлено, що усі опитані справді користуються душевими у власних блоках. З їх слів, потреба у використанні загальної душевої зникла, коли у блоках ВПО встановили бойлери та замінили сантехніку.

При цьому, одна з ВПО (та її сім'я) наполягає на вільному користуванні загальною душевою, враховуючи, що душева кімната в їхньому блоці перебуває в поганому стані та потребує ремонту (заміни облицювальної плитки, встановлення витяжки, заміни дверей тощо). З метою вирішення конфлікту адміністрація МТП надала заявниці ключ від загальної душевої, однак жінка продовжує наполягати на праві вільного користуванні душевою для усіх ВПО.

Також заявниця та її мати висловлювали скарги щодо поганих, на їхню думку, умов проживання як у наданій їм житловій кімнаті, так і в блоці № 2 загалом. При цьому, відкрити свою житлову кімнату для огляду та розуміння обґрунтованості скарг опитані відмовились. На запитання щодо причин відмови від підписання договору реагували досить емоційно.

Зі своєї сторони, адміністрація МТП скаржилась на часті випадки порушення зі сторони мешканців МТП правил проживання, конфлікти між самими ВПО, які періодично стають приводом для виклику правоохоронців, недбайливе ставлення

до побутової техніки загального користування, небажання ВПО співпрацювати з адміністрацією МТП.

Правопросвітницький захід проведено для 3 осіб.

Проведено інформування мешканців МТП щодо: діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого. При цьому мешканцям закладу надано інформаційні матеріали.

Загальні потреби МТП: під час візиту від адміністрації МТП інформації про потреб не надходило.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту адміністрації МТП:

забезпечити доступ до загальної душової для усіх ВПО.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту Тернопільській обласній військовій адміністрації спільно з керівництвом МТП:

опрацювати, спільно з міжнародними та національними організаціями, питання щодо можливості проведення ремонтів у блоках, де в цьому є необхідність.

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Людмила БІЛОВУС